

НАЦЫЯНАЛЬНА-ПЕДАГАГІЧНЫ АСПЕКТ ГУМАНІСТЫЧНАЙ НАКІРАВАНАСЦІ ПАДРЫХОўКІ НАСТАЎНІКАў МАТЭМАТЫКІ І ФІЗІКІ

В.С. Болбас

(Мазырскі дзяржаўны педагагічны інстытут)

Працэсы гуманізацыі грамадства, якія паступова становяцца вызначальнымі ў сучаснай рэчаіснасці патрабуюць адпаведнай падрыхтоўкі спецыялістаў самых розных прафесій і ў першую чаргу педагагічных кадраў. Па гэтай прычыне не выклікае сумнення мэтазгоднасць і неабходнасць рэфармавання вышэйшай адукацыі. Прычым адным з важнейшых прынцыпаў, на якіх будзе грунтавацца такая рэформа павінен быць прынцып гуманітарызавання адукацыі.

Многімі вучонымі інтэнсіўна распрацоўваюцца мэты, змест і шляхі ўдасканалення гуманістычна-гуманітарнай падрыхтоўкі будучых спецыялістаў. Дарэчы, увядзенне тэрміна "гуманістычна-гуманітарная падрыхтоўка" уяўляецца апраўданым таму што ўвогуле гуманітарызаванне не абмяжоўвае і не выключае антыгуманістычныя падыходы. Хацелася б засяродзіць увагу на адным з аспектаў вырашэння адзначанай праблемы – на нацыянальна-педагагічным. Яго распрацоўка хаця і атрымала ў апошнія часы пэўны дынамізм, але ў дачыненні да канкрэтных спецыяльнасцей патрабуе ўважлівага асацення і ўдасканалення.

Значныя магчымасці паглыблення гуманітарызавання фізічнай і матэматычнай адукацыі закладзены ў іх змесце. Пры вывучэнні адпаведных дысцыплін студэнты маюць магчымасць даведацца аб значэнні чалавечай дзейнасці ў развіцці фундаментальных навук, адбываецца асэнсаванне навукова-прафесійных праблем праз прызму іх значнасці дзеля развіцця кожнай асобы і грамадства ў цэлым. Заслужвае ўвагі і дзейнай падтрымкі ўзбагачэнне зместу адукацыі нацыянальна-рэгіянальнымі кампанентамі. Гэта садзейнічае не толькі паглыбленню гуманітарнай падрыхтоўкі, а і ўвогуле значна актывізуе вучэбна-пазнавальную дзейнасць студэнтаў.

Між тым інтэнсіўная гэрэтызацыя сучаснай матэматыкі і фізікі вядзе да выцягнення інфармацыйнага матэрыяла па гісторыі гэтых навук, іх прыкладным характарам. У гэтым выпадку пэўную "ношу" на сябе могуць узяць сумежныя дысцыпліны. Так, напрыклад, у Мазырскім дзяржаўным педагагічным інстытуте на фізіка-матэматычным факультэце пры выкладанні цыкла педагагічных дысцыплін практыкуецца ўключэнне матэрыялаў з

гісторыі развіцця матэматычнай адукацыі, разглядаюцца праблемы падрыхтоўкі настаўнікаў матэматыкі і фізікі ў розныя перыяды развіцця грамадства, асаблівае вырашэння гэтых пытанняў у гісторыі айчынай асветы. Асаблівы эффект і пэўная эмацыянальная ўзнесласць дасягаюцца пры вывучэнні дзейнасці выдатных педагогаў-асветнікаў – нашых землякоў, якія ўнеслі істотны ўклад у развіццё педагогікі, матэматыкі, фізікі ці методык іх выкладання. Пры вывучэнні дзейнасці сучасных педагогаў-навагараў аналізуюцца дасягненні лепшых настаўнікаў Беларусі, Гомельшчыны і непасрэдна горада Мазыра.

Адпаведнымі фактамі насычаецца змест такіх курсаў як "Педагагічная этыка", "Асновы педагагічнага майстэрства", "Методыка выхаваўчай работы", "Культура педагагічных зносін" і іншых. Выкладчыкі педагагічных дысцыплін імкнуцца паказаць студэнтам факультэта, што адпавядаючы, узаемазалежнасць і ўзаемаабумоўленасць колькасных і якасных паказчыкаў развіцця аб'ектыўных працэсаў у прыродзе мае аналогію ў грамадстве і патрабуе адпаведнай іх гарманізацыі. Прычым акцэнтуюцца ўвага на няўхільным прытрымліванні ў выхаванні прынцыпа культурызма.

Значна палепшаюцца магчымасці для вырашэння пастаўленай задачы ў сувязі з адкрыццём у інстытуте спецыялізацыі "Сацыяльная педагогіка". На кафедры педагогікі будзе разгорнута работа па даследаванні сацыяльна-педагагічных працэсаў, якія працякаюць у сучасным грамадстве. Пастаноўка задачы стварэння нацыянальнай школы надае гэтым працэсам адпаведную арыентацыю і ў якасці самастойна-значнага вылучае нацыянальны кампанент адукацыі. Апрацоўку матэрыялаў з дапамогай камп'ютараў будзь ажыццяўляць студэнты фізіка-матэматычнага факультэта, што пэўным чынам узбагаціць гуманітарны ўзровень іх прафесійнай падрыхтоўкі.

Слушна ўяўляецца думка распрацоўчыкаў рэформы вышэйшай адукацыі аб выбары найбольш аптымальнага варыянта сінтэзу прыродазнаўчых і гуманітарных ведаў у арганізацыі навучальнага працэса. Прычым навучальныя планы і праграмы павінны больш рашуча ламаць бар'еры ідэалогіі прадметна-цэнтрыскага навучання. Ажыццяўленне гуманістычнай накіраванасці асобы павінна абатрацца як на культурна-інфармацыйны, так і на дзейнасна-праблемны падыходы.

Істотна дапаўняе і паглыбляе гуманістычную скіраванасць падрыхтоўкі будучых настаўнікаў адпаведная сістэма выхаваўчай работы сярод студэнтаў. Так, напрыклад, фізіка-матэматычны факультэт нашага інстытута